

İstanbul İmalat PMI Ağustos ayında 49.6'da sabit kaldı

İSTANBUL DHA) - **İstanbul Sanayi Odası** İstanbul İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) Ağustos ayında bir değişim göstermeyerek Temmuz ayındaki 49.6 puanda sabit kaldı.

İstanbul Sanayi Odası ve IHS Markit verileri, Türk imalat sektörünün üçüncü çeyrek ortalarında dengelenmeye doğru ilerlediğine işaret etti. Yeni siparişlerdeki yavaşlama yaklaşık son bir buçuk yılın en ilimli düzeyinde ölçülürken istihdam hemen yatay seyretti. Fiyatlar cephesinde, hem girdi maliyetleri hem de nihai ürün fiyatları Ağustos'ta önceki aya göre daha düşük oranda arttı.

Manşet gösterge; yeni siparişler, fabrika çıkışları, istihdam, tedarikçilerin teslim süresi ve satın alma stokları gibi göstergelerden elde edilmektedir. 50.0 değerinin üzerinde ölçülen tüm rakamlar sektörde genel anlamda iyileşmeye işaret etmektedir.

Talebin güçlendiğine işaret eden anket verilerinin yansımaları olarak yeni siparişlerdeki ivme kaybı son 17 ayın en ilimli düzeyinde gerçekleşti. Bununla birlikte, hem Türkiye'de hem de ulus-

lararası alanda devam eden zorlu piyasa koşulları, hem toplam yeni siparişlerde hem de yeni ihracat siparişlerinde ılımlı yavaşlamaya yol açtı. Benzer şekilde üretim de Ağustos ayında hız kaybetti.

Gelecek aylarda üretimin artma potansiyeline bağlı olarak bazı firmaların Ağustos ayında istih-

damı artırdığı gözlemlendi. Genel olarak personel seviyesi, 12 aylık yavaşlamanın ardından yataya yakın bir seyir izledi.

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI anket verileri hakkında değerlendirmede bulunan IHS Markit Direktör Yardımcısı Andrew Harker, şunları söyledi: "Yeni siparişlerde son bir buçuk yılı aşkın

dönemde gözlenen en ilimli yavaşlamanın gerçekleşmesi, Türk firmalarında büyümeye dönüşün yakın olduğu yönünde iyimserliği destekliyor. Bu iyimserliğin işe alım planlarını da etkilediği ve üretimin önümüzdeki aylarda artacağına yönelik beklentilerin yansımaları olarak imalatçıların istihdam düzeyini koruduğu görülüyor. Öte yandan, imalat sektörünün küresel ölçekte yaşadığı sıkıntıların etkisiyle yeni sipariş almak konusunda zorlukların devam etmesi muhtemel."

Ağustos ayında firmaların girdi maliyetleri enflasyonu belirgin bir düşüş gösterdi ve girdi maliyetlerindeki artış hızı Eylül 2016'dan beri en sınırlı düzeyde kaldı. Maliyet baskılarındaki azalış kimi örneklerde satış fiyatlarının da düşmesini sağladı. Genel olarak, nihai ürün fiyatları enflasyonu ilimli düzeyde kaydedildi ve üst üste üçüncü ay yavaşladı.

Yeni siparişlerdeki eğilime paralel olarak, satın alma faaliyetlerinin yanı sıra girdi ve nihai ürün stokları da geriledi ancak stoklardaki düşüş Temmuz ayına göre daha ilimli düzeyde kaldı.

2019'u yüzde 1.5 büyümeyle kapatırız

2019'un 2. çeyreğine ait GSYH büyüme tahminleri yüzde -1,8 ile -2 arası yoğunlaşmıştı. Hiç şüphesiz, ekonomistlerin arasında yüzde 1 daralma bekleyen de vardı; yüzde 2,5 daralma da. Türkiye İstatistik Kurumu, 2. çeyrek GSYH reel büyüme performansını yüzde -1,5 olarak açıkladı. **İstanbul Sanayi Odası** Satın Alma Yöneticileri (PMI) Endeksi de, hazirandaki 46,5 ve temmuz ayındaki 46,7 puan düzeylerinden, ağustos ayında **48 puana** yükselişe işaret edince; üretim çarklarına yönelik tablonun verdiği olumlu sinyaller piyasa verilerine de, beklentilere de olumlu yönde yansdı.

Bu tabloyla hiç kuşkusuz, TCMB'nin aylık olarak 100 civarında ekonomiste sorarak oluşturduğu **Beklenti Anketi**'nde, 2019 yıl sonu büyüme öngörülleri yukarı doğru revize olacaktır. Makro ekonomik veriler üzerine analiz yapan kurumlar, şimdiden 2019 yılını Türkiye Ekonomisi'nin **yüzde 0.8** civarında bir **pozitif büyüme** ile kapatabileceği yönündeki görüşlerini paylaşmaya başladılar. Bilhassa, yıllık enflasyonda aşağı doğru trendin devam edeceği yönündeki beklenti, TCMB **Para Politikası Kurulu**'nun **12 Eylül**'deki toplantısından **3 puanlık bir indirim** kararının daha çıkabileceği beklentisini güçlendirmekte.

Böyle bir gelişme, hiç şüphesiz, reel sektör açısından **yatırım maliyetlerinin** daha da **iyileşmesi** adına önemli bir adım olacaktır. Bunun yanı sıra, ihracat hacminin hem mal, hem de hizmetlerde rekor kırmayı sürdürmesi, mal ihracatının yıl sonu için 182 milyar doların üzerine, hizmet ihracatının ise 52 milyar doların üzerine yürüdüğü bir konjonktürde, reel sektörü bu fırsatlardan yararlanma adına **kapasite artırımına** da yönlendirecektir. Bu nedenle, yılın son çeyreğinde makine ve teçhizat yatırımlarında canlanma şaşırtıcı olmamalı. Beklentim, **2019'u yüzde 1.5** civarında bir **büyümeyle** bitireceğimiz yönünde.

Bu arada, yılın ilk çeyreğinde GSYH büyümesindeki yüzde 2,6'lık daralmanın yüzde 2,4 olarak olumlu yönde revize olduğunu da hatırlatalım. Bunun yanı sıra, 2019'un ilk çeyreğinde, bir önceki çeyreğe göre **yüzde 1.3** pozitif performans göstermiş olan GSYH büyümesi **yüzde 1.6** olarak yukarı yönde revize olurken, 2. çeyrekte de bir önceki çeyreğe **yüzde 1.2** pozitif büyüme, ekonomideki toparlamanın ciddi manada güç kazandığına işaret ediyor. Siyasi beklentilerini ekonominin çöküşüne odaklamış ekonomistlerin son 4 aydır giderek daha da **'kontrol dışı'** bir **kötümserlik** girdabına kapıldıkları bir süreçte, makro veriler **'döviz**'de **yakalanmış** olan **tasarruf sahiplerini** de zora sokmuş durumda. TCMB'nin **12 Eylül toplantısı** sonrasında, TL'ye geçmek için geç kalmayın.

Son zam eklenmeyince enflasyon %15'e indi

Açıklanan son yüzde 15 oranında doğal gaz zammının eylül enflasyonuna girecek olması nedeniyle, ağustos ayı enflasyonu piyasa beklentilerinin altında kaldı, yüzde 0,86 yükseldi.. Yıllık enflasyon ise yüzde 15,01'e geriledi.

AĞUSTOS ayının sonunda yapılan yüzde 15'lik doğal gaz zammının eylül ayı hesaplarına girmesi nedeniyle tüketici fiyatları, ağustos ayında beklenenin altında aylık bazda yüzde 0,86 artış gösterirken, baz etkisi nedeniyle yıllık TÜFE yüzde 16,65'ten yüzde 15,01'e geriledi. TÜFE Aralık ayına göre de yüzde 7,35'e oldu. Çekirdek enflasyon ise yıllık bazda yüzde 16,2'den yüzde 13,6 seviyesine geriledi.

Ağustos ayında TÜFE'nin, sigara ve doğal gaz başta olmak üzere zamların etkisiyle, aylık yüzde 1,3 artış göstermesi, yıllık enflasyonun yüzde 15,5'e gerilemesi bekleniyordu. TÜİK her ayın 25'inden sonra yapılan zamları hesaplamaya katmıyor, bir sonraki ayın enflasyonunda değerlendiriyor. Bunun için ağustos ayının sonunda yapılan yüzde 15 doğal gaz zammı, eylül ayı enflasyonuna yansıtılacak. TÜİK, ağustos ayı enflasyon verilerini açıkladı. TÜFE'de on iki aylık ortalamalara göre yüzde 19,62 artış

Vatandaşın %92'si ay sonuna bütçe açığı ile giriyor

TÜRKİYE'de son dönemde yetişkinlerin yüzde 50'si ay sonunda eksi bakiyeye düşüyor. Yüzde 42'lik bir oran ise borç alıyor. Yapılan incelemeye göre Türkiye'de yetişkinlerin yalnızca yüzde 66'sı faturalarını zamanında ödüyor. Türkiye'de temel bankacılık işlemlerinden borçlanma ve yatırım seçeneklerine kadar pek çok alanda finansal araçların kullanımını hızla artırıyor. Yetişkin nüfusun yüzde 33'ü en az bir kredi kartına sahipken, 150 milyon aktif banka ve 66 milyon kredi kartı bulunuyor. İhtiyaç, taşıt ve konut kredisi kullanan toplam kişi sayısı ise 19,3 milyon. Böylesine ciddi rakamlara rağmen Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) verilerine göre, Türkiye'deki yetişkinlerin yüzde 69'u temel finansal kavramlara hakim olduklarını ifade ederken, yönetilen sorular neticesinde yalnızca yüzde 24'ünün iyi bir finansal okuryazarlık seviyesinde olduğu ortaya çıkıyor.

gerçekleşti. Zam şampiyonu yüzde 23,25 ile salatalık oldu, salatalığı yüzde 20,44 ile sigara izledi. Fiyatı en fazla düşen ürün yüzde 29,82 ile sivri biber oldu. Aylık fiyatı en fazla düşen ikinci ürün yüzde 22,38 ile sivri biber oldu. İşlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE'de 2019 yılı Ağustos ayında bir önceki aya göre %0,16, bir önceki yılın Aralık ayına göre %6,89, bir önceki yılın aynı ayına göre %15,05 ve on iki aylık ortalamalara göre %18,87 artış gerçekleşti. Aylık en fazla düşüş gösteren grup %1,94 ile ulaştırma oldu. Ana harcama grupları itibarıyla 2019 yılı Ağustos ayında endekste yer alan gruplardan giyim ve ayakkabıda %1,10 ve gıda ve alkolsüz içeceklerde %0,77 düşüş gerçekleşti. Her ne kadar enflasyon düşse de, doğal

gaz, elektrik ve akaryakıtta gelen zamlar vatandaşın sonra, sanayiciden de tepki görmeye devam ediyor. **İstanbul Sanayi Odası**'nın ardından Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak da, Twitter hesabından, yaptığı açıklamada ağustos ayında enflasyonda önemli düşüş kaydedildiğini belirterek, "Üretici Fiyat Endeksi'ndeki (ÜFE) düşüş, enflasyonda aşağı yönlü trendi devam ettiriyor. Enflasyonla mücadele ve sağlıklı büyüme öncelikli politikalarımızla tüm alanlarda yıl sonu hedeflerimizi yakalayacağız" ifadelerini kullandı.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Aykut Erdoğan da, TÜİK'in yıllık enflasyonu yüzde 15,01 olarak açıkladığını belirterek, fiyatlar yükselirken, enflasyonun düşmesi TÜFE hesaplamasının şaibeli olduğunun göstergesi olduğunu söyledi.

Yerleştirme ve kayıtların ardından öğrencilerin telaşı bitmiyor

SIRADA KARŞILIKSIZ BURS ARAYIŞI VAR

Bu yıl üniversitelere yerleşen adayların yüzde 90'na yakın kısmı kayıtlarını yaptırdı. Devlet yurdu, özel yurt ya da kiralık ev arayışı telaşını da geride bırakan gençler, akademik takvim başlamadan önce karşılıksız burs veren kurum ve kuruluşların kapısını çalmaya başlayacak.

Burs başvuruları için takvimler açıklanmaya başladı. Maddi durumu yetersiz olan öğrenciler için pek çok karşılıksız burs seçeneği mevcut. Özellikle büyük şehirlerde herhangi bir üniversiteyi kazanan öğrencilerin öğrenimlerini rahat bir şekilde yürütmeleri için gerekli görülen burslar için arayışları hız kazandı. 400 liradan başlayan burslar için öne sürülen şartlara hâlâ olan öğrencilere ilk dönemleri ekim ayından itibaren yapılacak ve burs desteği 9 ay sürecek.

BU YIL TALEP ARTIŞI OLACAK

Uzmanlar, üniversiteyi kazanan adaylar için burs bulabilmenin zorluğunu dikkat çekerek, "Burs artık en büyük ihtiyaçlardan biri haline geldi. Kredi Yurtlar Kurumu bursları herkeste çıkmayabiliyor ve üniversite biter bitmez yüksek bir bütçeyle idaremesi gerekiyor. Bazen çıkışa da girer çıkışa çıkan öğrenciler için yeterli olmayabiliyor. Bu nedenle karşılıksız burs veren vakıf ve derneklerle olan talep bu yıl daha da artabilir" değerlendirmesinde bulunuyor.

SARTLARI UYANLARA FIRSAT KAPIDA

Gazetemizin eğitim servisini yaptığı araştırmaya göre bu yıl 50'ye yakın kurum ve kuruluş burs vermeyi planlıyor. Büyük bir kısmı gelenek haline dönen bursların karşılıksız olma özelliği öne çıkıyor. Vakıf, dernek ve devlet kurumlarından burs veren kuruluşların burs imkânlarını öğrenciler için araştırdık:

YÖK DESTEK BURS

YÖK tarafından Astronomi ve Uzay Bilimleri, Organik Tarım İşletmeciliği, Orman Endüstrisi Mühendisliği, Biyosistem Mühendisliği gibi belli alanlarda okuyan öğrencilere "YÖK Destek Bursu" veriliyor. 2019 YKS sonucunda, Yükseköğretim Kurumu tarafından belirlenecek devlet üniversitelerindeki lisans programlarına ilk üç sırada yerleşmiş öğrencilerin öğrenimlerini desteklemek amacıyla okuyan öğrencilere "YÖK Destek Bursu" veriliyor. 2019 YKS sonucunda, Yükseköğretim Kurumu tarafından belirlenecek devlet üniversitelerindeki lisans programlarına ilk üç sırada yerleşmiş öğrencilerin öğrenimlerini desteklemek amacıyla okuyan öğrencilere "YÖK Destek Bursu" veriliyor. 2019 YKS sonucunda, Yükseköğretim Kurumu tarafından belirlenecek devlet üniversitelerindeki lisans programlarına ilk üç sırada yerleşmiş öğrencilerin öğrenimlerini desteklemek amacıyla okuyan öğrencilere "YÖK Destek Bursu" veriliyor. 2019 YKS sonucunda, Yükseköğretim Kurumu tarafından belirlenecek devlet üniversitelerindeki lisans programlarına ilk üç sırada yerleşmiş öğrencilerin öğrenimlerini desteklemek amacıyla okuyan öğrencilere "YÖK Destek Bursu" veriliyor.

SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMAYI TEŞVİK FONU

Açık öğretim fakülteleri öğrencileri dahil bu burslar tüm üniversite öğrencileri tarafından veriliyor. Başvuru formları, Yükseköğretim Kredi ve Yurtlar Kurumu'na (YKYK) bağlı bölge ya da yurt müdürlüklerinden alınıyor.

ÇALIŞMA VE SOS. GÜVENLİK BAKANLIĞI ERG. KÖM. HAV. AML. BR. VE YRD. SAN.

Yardımlar için sandık taşınlarını düşünebilir. Karşılıksız öğrenim yardım yapıyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

Bakanlık, yükseköğretim kurumlarının öğretmen yetiştirme böl-

ümlerinde okuyan öğrencilere burs desteği sağlıyor. MEB'in bursları, mecburi hizmet karşılığında verilmekte olup, burslu öğrenci mezun olduğunda öğretmen olarak doğru görevi alıyor.

YÜKSEK ÖĞRENİM KREDİ VE YURTLAR KURUMU

Yurtiçi tüm üniversiteler ve yüksekokullarda okuyan öğrencilere öğrenim kredisi ve katkı (harç) kredisi adı altında burs olarak veriliyor. Yurt yerleştirme sonuçlarını açıklayan kurum, önümüzdeki günlerde burslarla ilgili kapsamlı bir açıklama yapacak.

TÜRK DİL KURUMU

ÖSS sınavında sözel puan sıralamasında ilk 2 bine giren ve Türk dili ve edebiyatı veya çağdaş Türk lehçeleri ve edebiyatı bölümlerinden birini seçen öğrencilerin 15'ine veriliyor.

HACI ÖMER SABANCI VAKFI

40 yılı aşkın zamandır 44 bin öğrenciye burs veren vakıf her yıl bir taban puan belirliyor. Burslar burs almaya başlanan tarihten başlayarak öğrenim süresi boyunca devam ediyor. Sabancı Vakfı Bursları başarılı ve maddi desteğe ihtiyacı olan öğrencilere verilmektedir. Her yıl Lisans Yerleştirme Sınavında (LYS) üstün başarı gösteren öğrencilere sağlanan "Üniversiteye Giriş Bursu" dışında yine LYS'de üstün başarı gösteren ve Sabancı Vakfı tarafından belirlenen "Kalkınmada Öncelikli ildeki Lisanslı Mezun Öğrenciler" ile "Engelli Öğrenciler" de burs sağlanıyor. Üniversiteye Giriş Bursu bu yıl, Ankara, Gazi, Hacettepe, Boğaziçi, 9 Eylül, Ege, İTÜ, Marmara, İstanbul, ODTÜ, Yıldız Teknik ve Çukurova Üniversiteleri'ne, vakfın web sitesinde belirtilen puanlarla girilmiş olan öğrencilere veriliyor.

ANADOLU VAKFI

Gençlere 40 yıldır eğitim desteği veren Anadolu Vakfı'nın burs başvuruları devam ediyor. 2019-2020 Eğitim ve Öğretim Yılı Burs Programı kapsamında eğitim desteği almak isteyen üniversite öğrencileri, 30 Eylül akşamına kadar www.anadoluvakfi.org.tr adresinden başvuruda bulunabilirler. Anadolu Vakfı, 2013 yılında devreye aldığı 'web tabanlı burs başvuru sistemi ile bursiye'lerin tüm bilgilerini yakından takip ediyor. Online başvuru sürecinde 60 farklı veri ile ailenin gelir durumunu ve öğrencinin başlangıçta sağlığı bir şekilde eğitimden Anadolu Vakfı, bu sistem ile başlangıçta Türkiye'nin dört bir yanından 365 binden fazla burs başvurusu aldı.

TURING BURS

Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu, lisans, yüksek lisans ve doktora aşamasındaki öğrencilerden karşılıksız burs başvurusu alıyor. Sadece İstanbul ve

Ankara'daki üniversitelerde okuyan öğrenciler Turing bursuna başvurabiliyor. Diğer şehirlerdeki üniversitelerden gelen başvurular dikkate alınmıyor.

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM VAKFI

Vakıf, 2010 yılından itibaren sağlık ve sosyal bilimler alanında okuyan üniversite öğrencilerine eğitimlerine katkıda bulunmak amacıyla karşılıksız burs veriyor. 2019-2020 eğitim öğretim yılında da Tıp, Eczacılık, Hemşirelik, Diş Hekimliği ve Sağlık Bilimleri Fakültelerinin lisans bölümlerinde okuyan öğrencilere karşılıksız dokuz ay boyunca 350 lira burs verilecek. Burs için son başvuru tarihi ise 13 Eylül olarak açıklandı.

BORUSAN KOCABİYYİK VAKFI

Borusan Kocabiyik Vakfı, bu sene İstanbul Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi ve Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nin Mühendislik, İktisat ve İktisat Fakülteleri ile Ulaştırma, Denizcilik ve Aeronavtika Fakültesi ile Ulaştırma, Denizcilik Fakültesi öğrencilerine karşılıksız burs veriyor. Bursu alabilmek için 100 üzerinden en az 70, 4.00 üzerinden en az 2.75 ortalamaya sahip olmak şartı var. Karşılıksız burs başvuruları, adayların belirtilen okulların burs ofislerine başvuru zamanı ile gerçekleştiriliyor.

İSTANBUL TİCARET ODASI (İTO)

İTO bursları, İstanbul'daki sınırları içinde bulunan devlet üniversitelerinde öğrenim gören yükseköğretim (lisans) öğrencileri için vakıf üniversitelerine harç ile vakıf üniversitelerine ÖSYM tarafından yüzde 100 burslu olarak yerleştirilen veya yüzde 100 şehit bursu ile öğrenim gören lisans öğrencilerine veriliyor.

Yüksek Öğretim Kredi ve Yurtlar Kurumu öğrenim kredisi dışında başka herhangi bir resmi veya özel kuruluştan burs almayan, herhangi bir firma veya kuruluştan çalışmayan, arazi sınırlarında yıllık genel başarı ortalaması 4 üzerinden en az 2.25 veya 100 üzerinden en az 60 olan öğrenciler burslara başvurabiliyor. Yüksek lisans ve doktora burslarında da genel not ortalaması 4 üzerinden en az 3 veya 100 üzerinden en az 75 olması bekleniyor. Başvuru tarihi ve burs rakamları Eylül ayı içerisinde açıklanacak.

İZMİR TİCARET BORSASI

İzmir Ticaret Borsası, ülke genelinde maddi desteğe ihtiyacı bulunan öğrencilere karşılıksız burs veriyor. Başvuru şartlarının önümüzdeki günlerde açıklanması bekleniyor.

SEMA YAZAR GENÇLİK VAKFI

Vakıf, maddi durumu yetersiz ve ruhanına göre başarılı öğrencilere burs veriyor. Başvurular mail ve kargo yoluyla yapılabilir. Bu yıl sadece Ankara, Ga-

zi, ODTÜ ve Hacettepe Üniversitesi sırasıyla bilimler, İktisat ve İdari Bilimler, İletişim, edebiyat, mimarlık, mühendislik, hukuk ve tıp gibi belli başlı bölümleri kazanan lisans öğrencileri burs alabilecek. Başvuru tarihi ve burs rakamları Eylül ayı içerisinde açıklanacak.

ANKARA TEKNİK EĞİTİM YARDIM VAKFI

ATEG Vakfı Bursları başlıca ve maddi desteğe ihtiyacı olan öğrencilere veriliyor, öğrencilere geri ödeme ve hizmet yükümlülüğü de getirmiyor. İlan edilecek belgelerle birlikte ATEG Vakfı'na şahsen ya da web sayfası üzerinden müracaat yapılabilir.

GÜRSOY VAKFI

Gürsoy Vakfı, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisindeki okullarda okuyan başlıca ve maddi desteğe ihtiyacı olan öğrencilere karşılıksız burs veriyor. Burs alabilmek için devlet üniversitelerini kazanan olmak gerekiyor. Açık Öğretim ve Uzaktan Öğretim programları kapsamı dışında bulunuyor. Burs başvuruları vakıf sitesinden online olarak yapılabilir. Son başvuru tarihi 30 Eylül olarak açıklandı.

MERSİN DENİZ TİCARET ODASI

Mersin ili dahilindeki liselerden mezun olan veya Mersin'de ikamet adresi olan öğrencilere karşılıksız burs veriyor. Denizcilik Fakültesi öğrencileri ön planda tutuluyor.

ODTÜ MEZUNLAR DERNEĞİ

Burs başvuruları sadece ODTÜ öğrencilerinden alınıyor. Diğer üniversitelerin burs başvuruları kabul edilmiyor. Başvurular online olarak yapılır. Başvuru için son tarih ise 1 Ekim olarak açıklandı.

CELİKEL EĞİTİM VAKFI

Çelikel Eğitim Vakfı Bursu için 2019 YKS kontenjanları kapsamında, İstanbul'daki devlet üniversitelerinin lisans programlarına ya da vakıf üniversitelerinin tam burslu lisans programlarına yeni kayıt hakkı kazanmak ve kayıt yaptırmış olmak gerekiyor. Çelikel Eğitim Vakfı Aile Topları Bursu 12 ay süreyle 700 lira olup son başvuru tarihi ise Eylülün ilk haftası olarak açıklandı.

TASKENT DAYANIŞMA VE KÜLTÜR VAKFI

Vakıf, üniversitelerinde maddi desteğe ihtiyacı olan, yüksek okul, yüksek lisans ve doktora düzeyinde öğrenim gören başarılı ve maddi imkânları yetersiz öğrencilere burs veriyor. Son başvuru tarihi 15 Eylül olarak açıklandı.

Burs veren diğer vakıflar

- Kalebodur Eğitim
- Sağlık Ve Sosyal Yardım Vakfı
- KSV Vakfı
- Tekfen Vakfı
- Mehmet Zorlu Vakfı
- Süttaş Eğitim Bursu
- Tema Vakfı

İSO VAKFI'NDAN 500 ÖĞRENCİYE BURS

İstanbul Sanayicisinin bilgi, tecrübe ve yeteneklerinden yararlanarak Türkiye'nin kültürel, bilimsel, sosyal ve ekonomik gelişimine katkıları sağlayacak girişimlerde bulunan İstanbul Sanayi Odası Vakfı, toplam 500 öğrenciye burs veriyor. Vakıf, başarılı öğrencilere burs desteğinin yanı sıra, akademik eğitimle ilgili en son teknolojiyi, sosyal ve kültürel faaliyetlere katılma fırsatı da veriyor.

Tıp öğrencileri daha şanslı

- E-Bursum tarafından hazırlanan Türkiye Burs Analizi Raporu'nun sonuçları açıklandı. Raporun detayında dikkat çekici şu tespitlere yer verildi:
- Türkiye'de öğrenci başına düşen ortalama aylık burs miktarı 418 lira.
- Tüm fakülteler arasında tıp fakültesi tüm bursiyelemleri yüzde 14'ünü oluşturarak en fazla burs alan fakülte.
- En fazla bursu İstanbul Üniversitesi öğrencileri alıyor, sahip olduğu öğrenci sayısı oranla en fazla burs ise Boğaziçi Üniversitesi'nin.
- Burs verilen öğrencilerin yüzde 65'i kız öğrenciler olurken, yüzde 35'ini ise erkek öğrenciler oluşturuyor.
- Hakkını en az burs verilen şehir olurken, en az bursu Tunceli ve Bitlis illeri. İstanbul ise en fazla burs verilen şehir.

Büyüme beklenildiği gibi

Büyüme bir önceki yıla göre Real Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'daki (GSYH) artış demektir. TÜİK'in hesapladığı zincirlenmiş hacim endeksindeki **GSYH artışı** (zincirlenmiş hacim endeksiyle GSYH)

AHMET ULUSOY
ahmetulusoy@ymktakip.com.tr

enflasyon etkisinin arındırılmasıyla yapılan hesaplamadır) **büyüme hızı** olarak alınmaktadır.

Hafta başında ikinci çeyrek büyüme rakamları açıklandı. 2018'in son çeyreğinde başlayan **negatif büyüme 3. çeyrekte** de devam etti.

Bir önceki yıla göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak 2019'un

ikinci çeyreğinde GSYH'nin yüzde 1.5 azaldığını, takvim ve mevsim etkilerinden arındırılmış bir önceki aya göre ise yüzde 1.2 arttığını görmekteyiz.

Burada 2018'in son çeyreğinde başlayan negatif büyümenin (büyümenin) gittikçe azaldığını ve artık **2019'un üçüncü çeyreğinde bir dengelenimin** olacağını, yani negatif büyümenin sona ereceğini, **dördüncü çeyrekte ise pozitif büyüme** gerçekleşeceğini (olağan dışı gelişme olmazsa) söyleyebiliriz.

★ ★

Bilindiği gibi GSYH (milli gelir) harcamaya, gelir ve üretim yöntemleriyle hesaplanmakta ve 3 ayı sonu üç bütçesine eşitlenmektedir.

Burada **devlet harcamalarının büyüme üzerindeki pozitif etkisi** olduğu **tüketim harcamalarındaki daralmanın** nispeten yavaşladığı (- yüzde 1.1), ilk çeyrekte önemli düzeyde azalan (- yüzde 12.4) yatırım harcamalarındaki kan kaybının ikinci çeyrekte de artarak devam ettiği (- yüzde 22.8) görülmektedir.

Ulaştırma, konaklama, yiyecek ve içecek sektörlerinin toplamından oluşan **hizmetlerdeki daralma ise sıfıra yakın** (- yüzde 0.3) tahmin ediliyor.

Yine, **büyümeyi destekleyen** en önemli kalemin **ihracat artışı** (yüzde 8.1) olduğunu (kur artışına sadece ihracatı pozitif etkilemiş) belirtelim. Yani ihracatın bir süredir büyümeye verdiği yüksek desteğin devam ettiğini görmekteyiz.

Üretim tarafında ise **tarım sektörü** GSYH'yi **pozitif olarak etkilemiş** (yüzde 3.4), **sanayi** üretiminde (- yüzde 2.7, azalma hızı düşmüş) ve **inşaat sektöründeki** yüksek gerileme (- yüzde 12.7) devam ediyor.

★ ★

Ekonomide birçok değişken birbirlerini ters yönde (araç ve amaç çatışması) etkileyebilmektedir. Bütün **değişkenlerde pozitif gerçekleşme hiç kolay değil** ve bu nedenle **ekonomi yönetiminin** bazı bilim adamlarınca **sanatsal yetenek** gerektirdiği belirtilmiştir.

Yani, ekonomiyi etkin şekilde nüfuz edebilmek; hem **ekonomik ilişkileri** (teorik çerçevede parametreler arasındaki etkileşimi) çok iyi bilmeyi, hem de gerçekçi von tabanı yardımıyla ekonomiyi yönlendirebilecek **arac seçimini** doğru yapabilmeyi gerektirmektedir.

Dünya'da **ekonomi yönetimi bir sanat**tır ve başkanı olma tecrübesi, bilgisi, yeteneği, basireti, yani **iyi yakatı gerektirir**.

★ ★

Şunu demek istiyoruz: Bir taraftan **enflasyonu** aşağı çekmek için **talebi** kısma tüketimi azaltıcı kararlar alınmaz.

Diğer taraftan talebin kısılması, yani **tüketimin** büyük ölçüde **azalması** **stati üzer**. (Çünkü bu daraltıcı politika ekonomik **büyümeyi olumsuz etkiler** (büyün tam da yaşadığımız bu paradokstur).

Talebi kısma için **faizleri yükseltirsiniz** ama diğer taraftan kredi maliyetleri arttığı için yatırımlar düşer ve ekonomik **büyüme olumsuz etkilenir**.

Ekonomik büyümenin düşmesi ülkenin refahının azalması, geçişin yavaşlaması, kişi başına gelirin azalması, satın alma gücünün (talebin) azalması, mal ve hizmet satışlarının düşmesi (atıl kapasite), beklentilerin olumsuz dönmeye ve **daralma süreci-kısrak döngüsü** demek.

Yani bir taraftan enflasyonu indireceksiniz ama bunu yaparken büyüme dinamiklerini olumsuz etkileyeceksiniz. Tam da **ekonomi yönetiminde sanat kura etme alanı** burası.

★ ★

Aslında açıklanan **veriler ekonomideki daralmanın** (üçüncü çeyrek dönem arka arkaya daralma olduğu için resesyona olaraki kabul edilebilir) **somuna gelindiğini**, derinleşme-depresyon-kırtz yerine tekrar **büyüme trendine geçileceğini** açık bir şekilde göstermektedir.

GSYH'nun açıkladığı tammuaz ihracat ilmini ve imalat **800 endeksi** artış, tüketici güven endeksindeki gelişme, imalat **satış** yatırımındaki gerilemenin azalması ve ihracat artışının gelecekte pozitif bir **ekonomik büyüme geçişin ipuçlarını** vermektedir.

Büyümenin en temel belirleyeni yatırımlardır. Yatırımlar faizlerle ve beklentilerle doğrudan ilgilidir. Aynı şekilde tüketim harcamaları da yatırımın uyarıcı çok önemli bir unsurdur. **Faizlerdeki düşüş** devam ederse **yatırımlardaki azalmayı pozitif çevirebilecek** bir etki yapabilir. Yani, yüksek faizler ekonomik büyümeyi (dığama etkisi-crowding out) negatif etkilediği gibi, **Merkez Bankası'nın düşük büyüme baskısıyla faiz politikasını gevşetmesine** neden olabilir.

★ ★

Sonuç olarak, ikinci çeyrek büyüme verileri Türkiye ekonomisinin **tekrar büyüme sürecine geçeceği** son çeyrek olarak yorumlanmalıdır.

2018 yılının ağustos ve eylül aylarında yaşanan **kur soldarı** Türkiye ekonomisinin bir yıla yakın süredir yaşadığı **ekonomik sıkıntıların temel nedenidir**.

Burada ekonomi yönetiminin **iki şey** yapması gerekiyor. Birincisi, **kurlara olan yüksek dayanışma** (kurun yavaşla önlemleriyle dövizde-thalata olan bağımlılığı azaltıcı, rekabetçi ihracat ürünlerine geçiş sağlayacak sanayi-teknoloji hamlesi) **azaltılması**.

Diğeri ise kurları ve enflasyonu kontrol etme amaçlı **yüksek faiz politikalarından vazgeçilmesi**. İçin aslı **Türkiye gibi** borçlan, oynak, kovrak piyasa zeminine sahip **ülke ekonomilerinde sanat kura etmek** gerek.

Türkiye ekonomisi güçleniyor

Türkiye İstatistik Kurumu, yılın ikinci çeyreğine (nisan-haziran) ilişkin gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH) sonuçlarını açıkladı. Buna göre Türkiye ekonomisi, yılın ikinci çeyreğinde 2018'in aynı dönemine göre yüzde 1,5 azaldı. Üretim yöntemine göre cari fiyatlarla GSYH tahmini; yüzde 15 artarak 1 trilyon 24 milyar lira olarak gerçekleşti. GSYH'yi oluşturan faaliyetler incelendiğinde; tarım sektörünün katma değeri yüzde 3,4 arttı. **Sanayi** sektörünün yüzde 2,7, inşaat sektörünün yüzde 12,7 azaldı. Ticaret, ulaştırma, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetlerinin toplamından oluşan hizmetler sektörünün katma değeri de, yüzde 0,3 azalış gösterdi. Bu arada iktisadi faaliyet kollarına göre cari fiyatlarla en yüksek büyüme hızı; yüzde 28,8 ile "tarım, ormancılık ve balıkçılık" sektöründe görüldü. Hane halkı tüketim harcamaları ise

yılın ikinci çeyreğinde, yüzde 1,1 azaldı. Devletin nihai tüketim harcamaları yüzde 3,3 arttı. Mal ve hizmet ihracatı da yüzde 8,1 yükselirken, ithalat yüzde 16,9 azaldı.

3. ÇEYREKTE VERİLER OLUMLU

Türkiye ekonomisi yeniden dengelenme sürecinde ilerlerken, büyümenin öncü göstergelerine bakıldığında, üçüncü çeyrekteki tablonun "olumluya doğru yol aldığı" görülüyor. Bu kapsamda imalat **sanayisi** genelinde kapasite kullanım oranı, ağustosta, bir önceki aya göre 0,4 puan artarak yüzde 76,6'ya yükseldi. **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi de; temmuz ayında bulunduğu 46,7 değerinden, ağustosta 48 düzeyine yükseldi ve son 13 ayın en tepe noktasına geldi.

SON ARTÇILAR DA GERİDE KALİYOR

ISO Başkanı Erdal Bahçivan, "Finansman şartlarında yeteri kadar iyileşme ve yatırım ortamında daha güçlü bir düzelme gerçekleştiği takdirde, önümüzdeki dönemde büyüme rakamlarında daha sağlıklı toparlanma mümkün olabilecektir" şeklinde konuştu. İstanbul Ticaret Borsası Başkanı Ali Kopuz da, "Yaşadığımız sarsıntının son artçılarını geride bırakıyoruz. Faiz indirimlerinin kademeli olarak devam etmesi gerekiyor" ifadelerini kullandı. IHS Markit Direktör Yardımcısı Andrew Harker ise, "Yeni siparişlerde son bir buçuk yılı aşkın dönemde gözlenen en ılımlı yavaşlamanın gerçekleşmesi, Türk firmalarında büyümeye dönüşün yakın olduğu yönünde iyimserliği destekliyor" dedi.

EN BÜYÜK KATKI İHRACATIN

Türkiye İhracatçıları Meclisi Başkanı İsmail Gülle, "Bir önceki çeyreğe göre yüzde 1,2'lik artış kaydeden ekonomimiz, toparlanmanın sinyallerini gösteriyor. İhracatın

yine büyümeyi sırtlayan en önemli faaliyet olduğunu görüyoruz. İç talep ve yatırımlar henüz beklenen katkıyı veremezken, net ihracatın katkısı 7,4 puan olarak gerçekleşti. Bunda mal ve hizmet ihracatındaki yüzde 8,1'lik artış etkili oldu" dedi. İmalat **sanayinde** 2018'in son çeyreğinde yüzde 7,7 olan daralmanın, ikinci çeyrekte yüzde 3,3'e kadar gerilediğini belirten Gülle, "İhracattaki artış trendi, yatırımlara gecikmeli olarak yansıyor. Bu yılın ilk yedi ayında ihracatımız yüzde 2,7 artış kaydetti. Bu sürecin sürdürülebilir olması, yeni kapasite artışları için de yatırımları tetikleyecek" diye konuştu. İstanbul Ticaret Odası Başkanı Şekib Avdagiç de şunları söyledi: Tüketim harcamaları ve **sanayideki** daralmanın hız kestiğini görüyoruz. Gerileyen faiz oranları, önümüzdeki süreçte ivme kazandıracak. Yatırım iştahının özellikle yılın dördüncü çeyreğinden itibaren artacağına inanıyoruz. Daralmanın büyümeye dönüşeceği eşiğe gelmiş bulunuyoruz.

İSO Türkiye İmalat PMI ağustosta 48'e yükseldi

İSO tarafından Türkiye ve İstanbul İmalat PMI anketlerinin Ağustos 2019 sonuçları açıklandı. **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI)**, ağustosta 48 seviyesine yükselerek Temmuz 2018'den bu yana en yüksek düzeyde gerçekleşti. Sektörün faaliyet koşullarında halen yavaşlamaya işaret etmekle birlikte Tür-

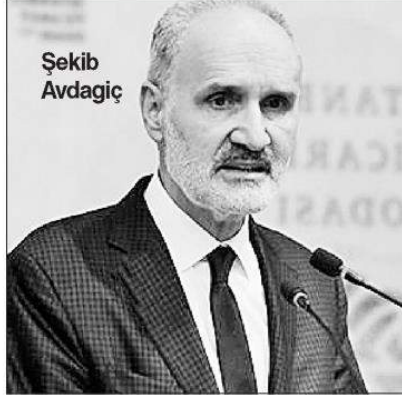

kiye İmalat PMI, Temmuz 2018'den beri en yüksek düzeyde kaydedildi. Talebin güçlendiğine işaret eden anket verilerinin yansıması olarak yeni siparişlerdeki

ivme kaybı son 17 ayın en ılımlı düzeyinde gerçekleşti. Bununla birlikte, hem Türkiye'de hem de uluslararası alanda devam eden zorlu piyasa koşulları, hem toplam yeni siparişlerde hem de yeni ihracat siparişlerinde ılımlı yavaşlamaya yol açtı. Benzer şekilde, üretim de ağustosta hız kaybetti. Gelecek aylarda üretimin artma potansiyeline bağlı olarak bazı firmaların ağustosta istihdamı artırdığı gözlemlendi.

İş dünyası temsilcileri büyüme rakamlarını değerlendirdi

Şekib
Avdagiç

İş dünyası temsilcileri, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan yılın ikinci çeyreğine ilişkin Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYH) verilerini değerlendirdi. İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdagiç, ikinci çeyrekte, ilk çeyreğe nazaran yüzde 1,2'lik büyüme kaydettiklerini belirterek, tüketim harcamalarındaki daralmanın hız kestiğini, **sanayi** sektöründeki daralmanın da yüzde 3,9'dan yüzde 2,7'ye düştüğünü aktardı. Büyümede negatif makasın toparlanma yönünde kapandığının işareti olduğunu vurgulayan Avdagiç, gerileyen faiz oranlarının gelecek süreçte yatırımlara da ivme kazandıracağını bildirdi.

'YATIRIMLARDA DÜŞÜŞ'

İSQ Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, GSYH verilerinin, yıla girerken arzu edilen aksine, ekonomideki pozitif büyümenin biraz daha gecikeceğini ortaya koyduğunu bildirdi. İmalat **sanayisinin** ikinci çeyrekteki yüzde 3,3 daralmasının yanı sıra yatırımlardaki düşüş eğiliminin de devam ettiğini aktaran Bahçivan, ilk çeyrekte yüzde 12,4 daralan yatırımların, ikinci çeyrekte yüzde 22,8 küçüldüğünü aktardı. Bahçivan, "Bu da ülke olarak istediğimiz, arzu ettiğimiz kaliteli pozitif büyümenin biraz daha zaman alacağını bizlere göstermektedir. Ayrıca temel ihracat pazarlarımız ve o ülke ekonomilerinde oluşan negatif gelişmeler de önümüzdeki dönem ihracatın büyümeye katkısında bizde soru işaretleri doğurmaktadır" değerlendirmesinde bulundu.

İstanbul Ticaret Borsası (İSTİB) Başkanı Ali Kopuz, iç talepte yaşanan kısmi durgunluk ve yatırımlardaki zayıflamanın etkisiyle ekonomide yüzde 2 civarında daralma beklediğini kaydederek, "GSYH, önceki çeyreğe göre yüzde 1,2 arttı. Yaşadığımız sarsıntıının son artçılarını geride bırakıyoruz." dedi.

Konkordatodan çıkışlar hız kazandı

Bankalar ile şirketlerin yaptığı müzakereler sonucunda bugüne kadar 905 firma ve bu firmaların bankalara olan 10,4 milyar liralık kredi borcu konkordatodan kurtuldu.

Geçen yılın son çeyreğinde zirveye ulaşan konkordato başvuruları bu yıl ekonomide yaşanan dengelenme süreciyle sert bir düşüş yaşadı. Geçen yılın ekim ayında 455'i bulan konkordato başvuruları, kasımda 483, aralıkta ise 324 olarak gerçekleşti. Söz konusu sayı, bu yılın ocak ayında 167'ye gerilerken, şubat ayında 156 oldu. Söz konusu sert düşüş trendi devam ederken, mart ayında konkordato başvurusu yapan şirket sayısı 96'ya indi.

Bu yılın ikinci çeyreğinden itibaren başvurulardaki düşüş sürerken, nisan ayında 73 olan konkordato başvuruları, mayısta 97, haziranda da 83 olarak gerçekleşti. Buna göre, 2018 yılının son çeyreğindeki bin 262 olan konkordato başvuruları, üçte birine düşerek bu yılın ilk çeyreğinde 419'a indi. Yılın ikinci çeyreğinde ise 253 olan bu sayı, dengelenme sürecinin belirginleşmesiyle geçen yılın son çeyreğinin beşte biri seviyesine geriledi. Konkordato başvurularındaki düşüşün yanı sıra konkordato sürecinden çıkan firma sayısı da artış gösterdi. Bankalar

ile şirketlerin yaptığı müzakereler sonucunda bugüne kadar 905 firma konkordato sürecinden çıktı. Bu firmaların bankalara olan 10,4 milyar liralık kredi borcu da konkordato kapsamından çıkmış oldu. Çok sayıda firma ise bankalarla anlaşmaya vardı, konkordatodan çıkma sürecine girdi. Konkordatodan çıkan firma sayısının artmasında bankaların bu yöndeki adımları da etkili oldu. Bankalar, kredi borçlarını ödemekte zorlanan firmalara daha fazla kolaylık sağlarken, zordaki firmalara, bizzat bankalarca çözüm önerileri sunulduğu belirtildi. Bankalarca firmaların mali durumlarına uygun çözüm paketleri sunulmasıyla, süreci suistimal etmeyen ve borcunu ödeme niyetinde olan firmalarla anlaşmaya varılıyor. Kredi borçlarını yapılandıran firmalar da ekonomik göstergelerdeki iyileşmenin ve geleceğe dönük olumlu

beklentilerin de etkisiyle konkordato yolunu tercih etmiyor. Böylelikle firmalar piyasada ticari itibar kaybı yaşamıyor, kredibilitelerini koruyor ve ticari faaliyetlerini güvenle sürdürüyor.

YEP İLE SÜREÇ BAŞLAMIŞTI

Yeni Ekonomi Programı (YEP) kapsamında, 2018 yılının son çeyreğinde 7 büyük banka konkordatolu firmaların kredi borçlarının yapılandırılması konusunda çalışma başlatmış, 2019 yılı başında banka temsilcilerinden oluşan "konkordato heyeti" kurulmuş ve heyet

tarafından konkordatolu firmalarla görüşmelere başlanmıştı. Heyet tarafından firmalarla müzakereler yapılarak, firmaların mali durumları analiz edilmiş, borç ödeme niyetleri araştırılmış, iyi niyetli firmalara mali durumlarına en uygun çözüm yolları sunulmaya başlanmıştı. Sürece diğer bankaların da destek vermeye başlamasıyla, borçlu firmaların alacaklı bankalarla bir masa etrafında toplanarak kredi yapılandırma süreçlerine hız ve etkinlik kazandırılması sağlandı.

Ekonomik güven endeksi arttı

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), ağustos ayına ilişkin ekonomik güven endeksinin açıkladı. Buna göre, ekonomik güven endeksi, bu ay geçen aya göre yüzde 7,9 artarak 87,1'e yükseldi. Endekste ki artış, tüketici, reel kesim (imalat sanayisi), hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörü güven endekslerindeki artışlardan kaynaklandı. Ağustos ayında tüketici güven endeksi 58,3, reel kesim güven endeksi 102,1, hizmet sektörü güven endeksi 89,1, perakende ticaret sektörü güven endeksi 95 ve inşaat sektörü güven endeksi 55,5 değerine yükseldi.

"İmalat sanayiye önemli veriler üretecek"

İstanbul Sanayi Odası (İSO), Türkiye'nin ekonomik büyümesine ve kalkınmasına destek olmak amacıyla üçer aylık periyodlarda yayımlamak üzere "İSO-Yatırım Teşvik Bülteni" hazırladı. İSO açıklamasına göre, ilk sayısı İSO'nun yayımlamakta olduğu **Sanayi Dergisi**'nin eylül sayısı ile dağıtılacak olan Yatırım Teşvik Bülteni ile Ar-Ge içeriği yüksek, katma değer yaratan yerli-yabancı yatırımların özendirilerek üretim, istihdam ve ihracatın artırılmasına katkı sunulacak. İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçıvan**, "Yatırım Teşvik Bültenimiz, yatırımcı firmalar için sektörel eğilimleri izleyebilme, imalat sektörü için makine ve teçhizat

yatırımı ile girdi ihtiyaçlarını görebek yeni iş fırsatları elde edebilme, finans kesimi için doğru kredi imkanları sunabilme ve kamu kesimi için mevcut teşviklerin performansını izleyebilme ve ihtiyaçlara uygun yeni teşvik unsurları oluşturabilme gibi alanlarda pek çok yarar sağlayacak" dedi. Dünyada ekonomik büyümeye ve kalkınmaya destek olan teşvik politikalarının, küreselleşme ve sınırların kalkması ile ülkeler için daha da önemli hale geldiğini belirten Bahçıvan, "Ülkemizde de üretim-ihracat odaklı büyüme stratejisi ile uyumlu olarak hayata geçirilen Yatırım Teşvik Sistemi'nin amacı, yatırımların katma değer yaratan alanlara yönlendirilmesi, üretim ve istihdamın artırılması, Ar-Ge içeriği yüksek yatırımların özendirilmesi, uluslararası doğrudan yatırımların artırılması ve kümelenme ile çevre korunmaya yönelik yatırımların desteklenmesi olarak belirlenmiştir" dedi.

"YEP 2019 meyvesini vermeye başladı"

Bursa Ticaret Borsası (BTB) Yönetim Kurulu Başkanı ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Yönetim Kurulu Üyesi Özer Matlı, Nisan Ayı başında Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından açıklanan Yeni Ekonomi Programı Yapısal Dönüşüm Adımları (YEP 2019) reform paketinin meyvesini görmeye başladıklarını belirtti. Açıklanan 2019 yılı Yeni Ekonomi Programı'nın güçlü ve kararlı bir şekilde sürdürülen yapısal reformların en büyüğü olduğunu belirten Matlı, "YEP 2019 ile birlikte konkordatodan çıkış hızı bir şekilde devam ediyor. Konkordato başvurularındaki düşüşün yanı sıra konkordato sürecinden çıkan firma sayısı da artış gösterdi" dedi. 2018 yılının son çeyreğinde bin 934 konkordato başvurusu gerçekleştiğini belirten Matlı, 2019 yılının Nisan ayında 73'e, Mayıs ayında 97'ye, Haziran ayında ise 83'e düşerek, bu yılın ilk çeyreğinde konkordato başvurularının üçte bir oranında gerilediğine dikkat çekti.

ISO Türkiye İmalat PMI Ağustos'ta 48,0'a yükseldi

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) Ağustos'ta 48 seviyesine yükseldi ve Temmuz 2018'den bu yana en yüksek düzeyde kaydedildi. Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat **sanayi** performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen **İstanbul Sanayi Odası (ISO) Türkiye**

ve İstanbul İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketlerinin Ağustos 2019 dönemi sonuçları açıklandı. Eşik değeri olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, Temmuz'da 46,7 düzeyinde gerçekleşen Türkiye İmalat PMI ağustosta 48 seviyesine yükseldi.

Verimlilik, günümüzün vazgeçilmezi olmalıdır

Verimlilik denilince aklımıza israf ve savurganlıktan uzak, kaynakları en uygun biçimde kullanarak üretimi geliyor.

Teknik anlamda ise, üretilen mal ve hizmet miktarı ile bu mal ve hizmet miktarının üretilmesinde kullanılan girdiler arasındaki oran anlaşılıyor.

Diğer taraftan günümüzde ekonominin kısır döngüsünden çıkabilmesinin temel yollarından birisi olarak ta karşımıza çıkıyor.

Verimlilikte elde edeceğimiz artışlar sayesinde reel gelir yükseltecektir.

Artan reel gelirle birlikte tasarruf ve harcamalar artarak, yatırımların artmasına yol açacaktır.

Görünen o ki, ülkelerin kalkınma çabalarında verimliliğin rolü büyük ve önemli olduğu gözleniyor.

Bundan dolayı da verimliliğin ekonomi politikalarına yansıtılması ve uygulanması yarar getirecektir.

Verimlilikten taviz verilmeyip, ekonomide ve sanayi de uygulanmasıyla kazançlı çıkacak olan bizlerle birlikte ülkemiz olacaktır.

Verimliliğin ekonomi ve üretimdeki olumlu katkısı hakkında

Istanbul Sanayi Odası (ISO) Başkanı Erdal Bahçivan 'ın değerlendirmesini sizlerle paylaşmak istiyorum.

ISO Başkanı Erdal Bahçivan, "Daha iyi teknolojiler, daha iyi organizasyonlar ve daha iyi fikirler, üretkenlik artışının temelini oluşturmaktadır. Odağında verimliliğin olduğu 21. yüzyılda tek tek sektörler değil, disiplinler arası bütüncül yaklaşım ve çalışma ortamı ile katma değer yaratacak alanlara odaklanarak fark yaratmak, ekosistem oluşturmak öne çıkmaktadır. Dolayısıyla; önümüzdeki dönemde katma değeri yüksek ve ülkemiz açısından kritik önem arz eden sektörlerde kendi işletmelerimizle, kendi KOBİ'lerimizle, kendi sağlık finansmanımızla, kendi insan kaynağımızla, kendi ürünlerimizi üretmek ve dünya piyasalarından daha fazla pay almamızı sağlayacak dönüşümü gerçekleştirmek zorundayız."

21. yüzyılın hedefinde verimliliğin olduğuna değinen Erdal Bahçivan, katma değeri yüksek ürünleri yönelmekle birlikte, dünya piyasalarında daha fazla pay almaya önem verilmesi gerektiğini dile getiriyor.

Bunun yanında verimliliğin esas alınmasıyla kendi imkanlarımız ve kaynaklarımızla üretmenin yarar olacağına dikkat çekiyor.

Ülkemizde son yıllarda verimlilikte yeterli olmadığımız bariz bir şekilde ortadadır.

Öyleyse, mevcut olan kaynakları daha iyi ve etkin kullanarak, **sanayimizin** inovasyon yetkinliğini artırmalıyız.

Diğer taraftan teknolojiye ve Ar-Ge'ye daha fazla önem vererek, yaygınlaştırıp, yatırım yapmalıyız.

Yüksek katma değerli üretim yapısına geçerek, eğitimli ve nitelikli bir iş gücü oluşturmalıyız.

Bütün bunlar verimliliği geliştirdiği gibi, kalıcı bir hale getirecektir.

Gelinen nokta da verimlilik bir vazgeçilmez olup, bir hedef haline getirilmelidir.

Sonuçta büyümenin ve dünya ölçeğinde rekabetin anahtarı olan verimlilik, aslında üretkenliğin kalitesinin de bir göstergesidir.

Günümüzde gelişmiş ülkeler ülke standartlarını daha da artırmak, bulundukları ekonomik durumu korumak, geleceklerini garanti altına almak için verimlilik artışına önem vermektedir.

Verimlilik düzeylerindeki artışlar büyüme hızı, hayat standardı, enflasyon, ödemeler dengesi gibi faktörlere olumlu yönde katkıda bulunuyor.

Bunun içinde verimlilik bilincini artırarak, bir politika haline getiriyorlar.

Ülkemizde de aynı anlayış geliştirilerek, uygulanmalıdır.

Yani **sanayinin** yanında verimliliği her alana yaymak kazanç getirecektir.

Kısacası **VERİMLİLİK VAZGEÇİLMEZ** olmalıdır.

Ne dersiniz sizce de öyle değil mi?

DOĞALGAZIN ATEŞİ YÜKSEK

1 Eylül'den geçerli olmak üzere doğalgaza 14,9 zam yapıldı. 1 Ağustos'ta 14,97 daha zam yapılmıştı. Bir ay içerisinde doğalgaza yapılan yüzde yaklaşık 30 oranında ki zamma tepkiler gecikmedi. Ayrıca Van'da Ağustos ayının zam şampiyonu da doğalgaz oldu.

Türkiye'de birçok kaleme gelen zamlar devam ediyor. Son olarak doğalgaza yapılan yüzde 30'luk zam büyük tepkilere neden oldu. Elektrikten suya, Taksiden okul servislerine, gıdadan akaryakıt, doğalgazdan toplu ulaşım araçlarına varana kadar her alanda zam yapıldı. Bir ay içerisinde en çok zamlanan arasında akaryakıt fiyatları ve doğalgaz

geliyor. Doğalgaza 1 Ağustos 2019 tarihinde 14,97 zam gelmişti. Doğalgaza yapılan bu yüksek zama tepkiler sürerken yeni bir zam daha açıklandı. Bu son gelen zamlar ile birlikte doğalgaza bir ay içerisinde yüzde 30 zam gelmiş oldu. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunca (EPDK) doğal gaz fiyatlarına yapılan yüzde 14,90 zam oranına karşı

başlatılan kampanyaya imza atanların sayısı 50 bine yaklaştı. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Van Bölge Müdürü Özer Coşkun, Van'ın da dahil olduğu TRB2 Bölgesinde doğal gaz 14,33 ile en çok zamlanan ürün iken, onu yüzde 11,82 oranındaki artışla domatesin takip ettiğini söyledi.

HABERİN DETAYLARI SAYFA 4'TE

DOĞALGAZIN ATEŞİ YÜKSEK

1 Eylül'den geçerli olmak üzere doğalgaza 14,97 zam yapıldı. 1 Ağustos'ta 14,97 daha zam yapılmıştı. Bir ay içerisinde doğalgaza yapılan yüzde yaklaşık 30 oranında ki zamma tepkiler gecikmedi. Ayrıca Van'da Ağustos ayının zam şampiyonu da doğalgaz oldu.

Türkiye'de birçok kaleme gelen zamlar devam ediyor. Son olarak doğalgaza yapılan yüzde 30'luk zam büyük tepkilere neden oldu. Elektrikten suya, Taksiden okul servislerine, gıdadan akaryakıtta, doğalgazdan toplu ulaşım araçlarına varana kadar her alanda zam yapıldı. Bir ay içerisinde en çok zamlanan arasında akaryakıt fiyatları ve doğalgaz geliyor. Doğalgaza 1 Ağustos 2019 tarihinde 14,97 zam gelmişti. Doğalgaza yapılan bu yüksek zama tepkiler sürerken yeni bir zam daha açıldı.

Bu son gelen zamlar ile birlikte doğalgaza bir ay içerisinde yüzde 30 zam gelmiş oldu. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) doğalgaz fiyatlarına yapılan yüzde 14,90 zam oranına karşı başlatılan kampanyaya imza atanların sayısı 50 bine yaklaştı. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Van Bölge Müdürü Özer Coşkun, Van'ın da dahil olduğu TRB2 Bölgesinde doğalgaz 14,33 ile en çok zamlanan ürün iken, onu yüzde 11,82 oranındaki artışla domatesin takip ettiğini söyledi.

TÜM ÜRÜNLERDE ARTIŞ OLDU

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2019 Ağustos ayına ait Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE) ve Yurt İçi Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) rakamlarını açıkladı. TÜİK Van

Bölge Müdürü Özer Coşkun yaptığı açıklamada, "TÜFE bir önceki aya göre yüzde 0,86 artış, bir önceki yılın aynı ayına göre de yüzde 15,01 oranında artış gösterdi. TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkâri) Bölgesine ait TÜFE'de ise bir önceki aya göre yüzde 1,18'lik bir artış olurken, bir önceki yılın aynı ayına göre de yüzde 18,26 oranında artış meydana geldi. Ana harcama grupları itibarıyla aylık olarak en yüksek artış ülke genelinde yüzde 19,11'lik oran ile alkollü içecekler ve tütün grubunda olurken, düşüş gösteren grup ise yüzde 1,94 ile ulaştırma oldu. TRB2 Bölgesinde ise ana harcama grupları itibarıyla aylık en yüksek artış yüzde 20,72'lik oranla alkollü içecekler ve tütün grubunda olurken, düşüş gösteren grup ise yüzde 1,47 ile ulaştırma oldu" dedi.

AĞUSTOSUN ZAM ŞAMPİYONU OLDU

Coşkun, "Madde bazlı değerlendirme yapılırsa yurt genelinde salatalık yüzde 23,35 ve sigaralar 20,44'lük oranlarla fiyat en çok artan maddeler olurken, Van ilinin de dahil olduğu TRB2 Bölgesinde ise doğalgaz 14,33 ile en çok zamlanan ürün iken, onu yüzde 11,82 oranındaki artışla domates takip etti. Sivri biber ise yüzde 25,59'luk bir oranda değer kaybederek Ağustos ayında TRB2 Bölgesinin fiyatı en çok düşen ürünü oldu. Türkiye genelinde de yüzde 29,82 oranında değer kaybeden sivri biber en fazla ucuzlayan ürün oldu. Öte yandan Yİ-ÜFE'de bir önceki aya göre yüzde 0,59'luk bir düşüş gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre ise yüzde 13,45 oranında

SANAYİCİLERDEN TEPKİ GELMİŞTİ

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçıvan**, dün yaptığı yazılı açıklamada doğalgaz fiyatına yapılan yüzde 14,90 zam oranına ilişkin olarak "Bu zamlar üretim ekonomisine zarar verebileceği gibi destek olduğumuz enflasyonla mücadele programı ile de bağdaşmıyor." ifadelerini kullanmıştı.

Doğalgaz fiyatına ağustos başında yüzde 14,97 zam yapıldığını anımsatan Bahçıvan, 1 Eylül 2019 tarihinden geçerli olmak üzere yüzde 14,90 daha zam kararının Türk **sanayisine** istisare edilmeden yapılmasını doğru bulmadıkları, değerlendirmesinde bulunmuştu.

ENERJİ FİYAT ARTIŞINDA TÜRKİYE LİDER

Türkiye'de elektrik fiyatlarına en son 1 Temmuz 2019 tarihinde yüzde 15 zam yapılmıştı. Böylece bir yılda elektrige yapılan toplam zam yüzde 42'yi bulmuştu. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) rakamlarına göre, enerji sektörü enflasyon oranında Türkiye açık farkla ilk sırada. OECD nisan ayı rakamlarına göre, Türkiye'de yüzde 17,3'e çıkan enerji sektöründeki enflasyon oranı, OECD genelinde ortalama yüzde 3,8 oranında, AB'de yüzde 4,8 oranında, G7 ülkelerinde ise yüzde 3,1 oranında artış gösterdi. (YENİ DOĞU-İHA)

Kamu yatırımları azalınca, ekonomi küçüldü

Türkiye ekonomisi yılın ikinci üç ayında geçen yıla göre yüzde 1.5 küçüldü. Milli gelir verilerinde dikkat çeken gelişme yatırım harcamalarındaki yüzde 22.8'lik çöküş oldu. Yatırımlar ilk çeyrekte yüzde 12.4, geçen yılın üçüncü ve dördüncü çeyreğinde de sırasıyla yüzde 4.4 ve yüzde 11.6 azaldı.

Türkiye ekonomisi üç çeyrek üst üste küçüldü. Türkiye İstatistik Kurumu'nun dün açıkladığı 2019'un ikinci çeyreğine ilişkin gayrisafi yurtiçi hasıla (GSYİH) verilerine göre, milli gelir geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 1.5 azaldı. Ekonomi yılın ilk çeyreğinde yüzde 2.4 ve geçen yılın son çeyreğinde de yüzde 2.8 küçülmüştü. Böylece resesyon yani durgunluk dokuz ay boyunca sürdü. Ekonomi ikinci çeyrekte yılın ilk çeyreğine göre ise yüzde 1.2 büyümeye kaydetti. İlk çeyrekte 2018'in son çeyreğine göre büyümeye de yüzde 1.4 olmuştur. Buna göre çeyrekten çeyreğe değişimde de bir yavaşlama söz konusu.

BİR YILDIR ÇİVİ ÇAKILMADI

Büyüme verilerinde yılın ikinci çeyreğinde en dikkat çeken gelişme yatırım harcamalarındaki çöküş oldu. Bilindiği üzere yatırım harcamaları bir ekonominin kalkınması için olmazsa olmaz. Yatırımların çökmesi demek önümüzdeki dönemde kredi ve tüketim ile büyüme sağlanabilse de istihdamın, refah düzeyinin artmadığı sağlıklı bir büyüme patikasına girileceğinin işaretidir. Buna göre yılın ikinci çeyreğinde yatırım harcamaları yüzde 22.8 oranında azaldı. Yılın ilk çeyreğinde de yatırımlar yüzde 12.4 oranında gerilemişti. Geçen yılın üçüncü ve dördüncü çeyreğinde de yatırımlar sırasıyla yüzde 4.4 ve yüzde 11.6 azalmıştı. Böylece son bir yıllık dönemde ülkemizde adeta çivi çakılmadı. Milli gelir verileri 2016'nın son çeyreğinden beri zincirlenmiş hacim endeksine göre hesaplanıyor. Bir de cari fiyatlarla hesaplanan büyüme var. Enflasyondan arındırılmış cari fiyatlar özelinde baktığımızda yatırım harcamalarının yüzde 10.7 azalması dikkat çekiyor. Oysa geçen çeyreklerde zincirlenmiş hacim endeksinde göre hesaplanan yatırımlarda düşüş olsa da cari fiyatlarla artış söz konusuydu. 2019'un ikinci çeyreğinde yaşanan bu düşüşü dikkate alırdığımızda; yatırımlardaki durumu azalıştan ziyade çöküş olarak adlandırıyoruz.

BÜYÜME DE ENFLASYONA YENİLDİ

Üretim yöntemiyle milli gelir tahmini, 2019 yılının ikinci çeyreğinde cari fiyatlarla yüzde 15 artarak 1 trilyon 24 milyar 226 milyon TL oldu. Söz konusu dönemde (Nisan-Haziran 2019) yıllık tüketici enflasyonu ortalama yüzde 18 oldu. Buna göre cari fiyatlarla milli gelirdeki yükseliş enflasyonun üç puan gerisinde kaldı. Yılın ikinci çeyreğinde kamunun tüketim harcamaları geçen yıla kıyasla yüzde 3.3 arttı. Buna karşın hanehalkının tüketim harcamaları yüzde 1.1 oranında azaldı. Dış ticaretin ise büyümeye katkısı pozitif yönde gerçekleşti. Bunda ithalatın yüzde 16.9 azalırken, ihracatın yüzde 8.1 artması etkili oldu.

İNŞAAT SEKTÖRÜ GÖÇTÜ

Milli geliri oluşturan iktisadi faaliyet kollarına baktığımızda tarımda yüzde 3.4'lük büyümeye yaşandı. **Sanayi** yüzde 2.7 ve hizmetler sektörü yüzde 0.3 oranında küçüldü. İnşaat sektöründeki küçülmeye yüzde 12.7'yi buldu. İnşaat sektörü geçen yılın üçüncü çeyreğinde

yüzde 6.3, son çeyrekte yüzde 7.8 ve bu yılın ilk çeyreğinde yüzde 9.3 küçüldü. **Sanayinin** en önemli alt sektörü imalat **sanayine** baktığımızda ise yılın ikinci çeyreğinde yüzde 3.3'lük bir gerileme söz konusu. İmalat ilk çeyrekte yüzde 4.2 ve geçen yılın son çeyreğinde yüzde 7.7 küçülmüştü. Buna göre imalatteki küçülmeye hızının yavaşladığını söyleyebiliyoruz.

'FİNANSMAN KOŞULLARI İYİLEŞTİRİLMELİ'

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçıvan**, büyüme verilerine ilişkin değerlendirmesinde, "Finansman koşullarında yeteri kadar iyileşme ve yatırım ortamında daha güçlü bir düzelme gerçekleştiği takdirde, önümüzdeki dönemde büyüme rakamlarında sağlıklı bir toparlanma ancak mümkün olabilecektir" dedi. İmalat **sanayisindeki** küçülmeye yatırımlardaki çöküşe dikkat çeken Başkan Bahçıvan, şunları kaydetti: "Bu da ülke olarak istediğimiz, arzu ettiğimiz kaliteli pozitif büyümenin biraz daha zaman alacağını bizlere göstermektedir. Ayrıca temel ihracat pazarlarımız ve o ülke ekonomilerinde oluşan negatif gelişmeler de önümüzdeki dönem ihracatın büyümeye katkısında bizde soru işaretleri doğurmaktadır. Bütün bu veriler ışığında özellikle imalat **sanayinin** büyümesinin pozitifte dönmesi noktasında henüz istediğimiz noktada olmadığımızı görmekteyiz. Bir başka önemli konu da özellikle kredi büyümesinin pozitifte dönüşmediği bir ortamda, imalat **sanayinin** pozitifte dönüşmesi beklentilerinin gerçekçi olamayacağı konusudur. Çünkü bugün finansal koşulların yeteri kadar iyileşmediği ve kredilerdeki büyümenin de buna bağlı olarak henüz çok zayıf olduğu görülmektedir."

BÜYÜMEYİ İHRACAT SIRTILADI

BÜYÜMEYİ ihracatın sırtladığına dikkat çeken Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı İsmail Güllü, "İç talep ve yatırımlar henüz büyümeye beklenen katkıyı veremeyen, net ihracatın katkısı 7.4 puan oldu. İhracattaki artış trendi, yatırımlara gecikmeli olarak yansıyor. Bu yılın ilk yedi ayında ihracatımız yüzde 2.7 artış kaydetti. İhracatımızdaki artış süreci, sürdürülebilir olması ölçüsünde de yeni kapasite artışları için yatırımları tetikleyecek ve büyümeye ek bir pozitif katkı sağlayacaktır" diye konuştu. İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdagic de, "Daralmanın büyümeye dönüşeceği eskiye gelmiş bulunuyoruz. İbre dördüncü çeyrek için pozitif büyümeyi gösteriyor" ifadelerini kullandı. Buna göre tüccar sınıfı üçüncü çeyrekte umudu kesmişken büyümenin son çeyrekte gerçekleşeceğini öngörüyor.

DOLAR BAZINDA YÜZDE 15 KÜÇÜLDÜK

Dolar bazında milli gelir verilerine baktığımızda geçen yılın ikinci çeyreğine göre yüzde 15.18'lik bir küçülmeye yaşandı. Son bir yıllık milli gelirimiz ise 722.2 milyar dolara kaldı. TÜİK dün 2018'e ilişkin yıllık GSYİH verilerini açıkladı. Buna göre geçen yıl itibarıyla kişi başına düşen milli gelir 9 bin 693 dolara düştü. Bu tutar 2013 yılında 12 bin 480 dolardı. Böylece kişi başına milli gelir 2018 yılında resmen 10 bin doların da altına indi. Diğer yandan milli gelirimiz 2013 yılında 950 milyar doların üzerindeydi. 2018'de 789 milyar dolara kaldı. Son beş yılda dolar bazında milli gelirden yüzde 17'lik küçülmeye yaşandı.